

Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. J. i J. Śniadeckich w Bydgoszczy Wydział Telekomunikacji, Informatyki i Elektrotechniki

	Informatyki i Elektrotechniki	•		
Przedmiot	Narzędzia programistyczne			
Prowadzący	dr inż. Damian Ledziński			
Temat projektu	Środowisko programistyczne			
Student	Łukasz Farulewski			
Kierunek	Informatyka Stosowana			
Data wykonania	19.06.2019			

Celem projektu jest przygotowanie zautomatyzowanego środowiska programistycznego. Począwszy od budowy projektu (kompilacji), przeprowadzenie testów jednostkowych, pakowanie aplikacji do pliku .jar, budowanie dockerowych obrazów (Docker Hub oraz Google Cloud Registry) po przesyłanie obrazów aplikacji do repozytorium Docker Hub i uruchomienie kontenera aplikacji na dedykowanym serwerze. Dodatkowo zadaniem projektu jest komunikacja z bazą danych i możliwość zapisu informacji do bazy.

W projekcie wykorzystano aplikację webową w technologii **Spring Boot** z silnikiem szablonów **Thymeleaf**. Jest to projekt **Maven**, który posłużył do budowy i testowania programu. Aplikacja została skonfigurowana z bazą danych H2. **Baza H2** jest wbudowana do pamięci RAM. Jest ona ulotna co oznacza, że po zakończeniu sesji traci się wprowadzone wcześniej dane.

Jako repozytorium dla aplikacji wykorzystano **GitHub**, który dodatkowo może posłużyć jako system kontroli wersji.

Najważniejszą częścią projektu jest **Jenkins** i jego konfiguracja. Jest to serwer CI/CD, który służy do ciągłej integracji projektów, ich rozwoju i deploymentu. Jenkinsa można skonfigurować w dwojaki sposób – poprzez Jenkinsfile – plik konfiguracyjny oraz deklaratywnie w GUI Jenkinsa. W projekcie wykorzystano obie metody.

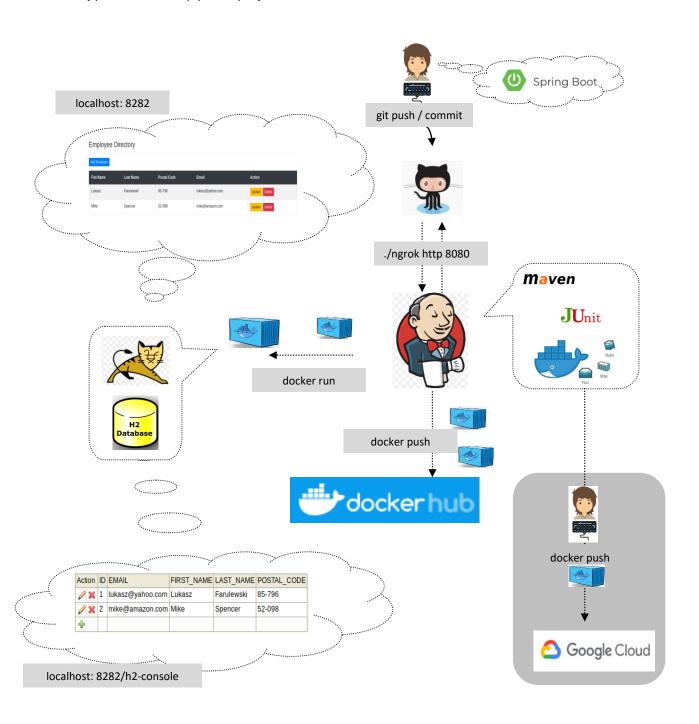
Aby Jenkins mógł komunikować się z repozytorium na GitHub należało ustawić publiczny tunel **ngrok** dla lokalnego hosta 8080 na którym pracuje serwer CI/CD Jenkins.

W projekcie aplikacja webowa została spakowana do kontenera **Docker** przy pomocy pliku Dockerfile. Kontener taki poza aplikacją zawiera całe środowisko uruchomieniowe wraz z bibliotekami i można je uruchomić na dowolnym systemie operacyjnym. Przy tym jest znacznie lżejszą technologią w porównaniu do VM, ponieważ w przeciwieństwie do VM kontener nie emuluje całego komputera i nie posiada wydzielonego SO.

Aplikacja została uruchomiona na serwerze **Tomcat**. Jest to kontener serwletów służący do uruchamiania aplikacji webowych i Java EE. Ponieważ domyślnie Tomcat pracuje na porcie 8080, pracę serwera przekierowano na port 9000. Ten port umożliwi pracę aplikacji na lokalnym hoście. Aby jednak uruchomić aplikację z kontenera należało ten port zmapować na port 8282, który ostatecznie posłużył do uruchomienia aplikacji z kontenera Docker.

W projekcie wykorzystano także repozytorium Google Cloud (Google Cloud Registry). Ponieważ jednak usługi Google są płatne, GCR posłużył do przetestowania repozytorium na Google i umieszczania tam wybranych obrazów dockerowych manualnie poprzez polecenie docker push.

Poniżej przedstawiono pipeline projektu.

iava . maver

```
root@lfarul:/home/lfarul/Pulpit# java -version
openjdk version "11.0.3" 2019-04-16
OpenJDK Runtime Environment (build 11.0.3+7-Ubuntu-lubuntu218.04.1)
OpenJDK 64-Bit Server VM (build 11.0.3+7-Ubuntu-lubuntu218.04.1, mixed mode)
root@lfarul:/home/lfarul/Pulpit# mvn --version

Apache Maven 3.6.0

Maven home: /usr/share/maven
Java version: 11.0.3, vendor: Oracle Corporation, runtime: /usr/lib/jvm/java-11-openjdk-amd64
Default locale: pl_PL, platform encoding: UTF-8
OS name: "linux", version: "4.15.0-51-generic", arch: "amd64", family: "unix"
root@lfarul:/home/lfarul/Pulpit#
```

docker

```
root@lfarul:/home/lfarul/Pulpit# docker version
Client:
                   18.09.6
API version:
                   1.39
                   go1.10.8
                   Sat May 4 02:35:57 2019
Built:
OS/Arch:
                   linux/amd64
Experimental:
                   false
Server: Docker Engine - Community
Engine:
 Version:
                   18.09.6
 API version:
                   go1.10.8
 Go version:
 Git commit:
                   481bc77
                   Sat May 4 01:59:36 2019
 Built:
                   linux/amd64
 OS/Arch:
 Experimental:
root@lfarul:/home/lfarul/Pulpit#
```

Jenkins

```
root@lfarul:/home/lfarul/Pulpit# systemctl status jenkins
    jenkins.service - LSB: Start Jenkins at boot time
    Loaded: loaded (/etc/init.d/jenkins; generated)
    Active: active (exited) since Wed 2019-06-19 10:51:30 CEST; 4h 17min ago
        Docs: man:systemd-sysv-generator(8)
    Process: 1590 ExecStart=/etc/init.d/jenkins start (code=exited, status=0/SUCCESS)

cze 19 10:51:09 lfarul systemd[1]: Starting LSB: Start Jenkins at boot time...
cze 19 10:51:25 lfarul jenkins[1590]: Correct java version found
cze 19 10:51:25 lfarul jenkins[1590]: * Starting Jenkins Automation Server jenkins
cze 19 10:51:27 lfarul su[2013]: Successful su for jenkins by root
cze 19 10:51:27 lfarul su[2013]: + ??? root:jenkins
cze 19 10:51:27 lfarul su[2013]: pam_unix(su:session): session opened for user jenkins by (uid=0)
cze 19 10:51:30 lfarul jenkins[1590]: ...done.
cze 19 10:51:30 lfarul systemd[1]: Started LSB: Start Jenkins at boot time.
root@lfarul:/home/lfarul/Pulpit#
```

Hello World from Docker

Pomyślna instalacja dockera

lfarul@lfarul:~/Pulpit\$ sudo docker run hello-world

Hello from Docker!

This message shows that your installation appears to be working correctly.

To generate this message, Docker took the following steps:

- 1. The Docker client contacted the Docker daemon.
- 2. The Docker daemon pulled the "hello-world" image from the Docker Hub. (amd64)
- 3. The Docker daemon created a new container from that image which runs the executable that produces the output you are currently reading.
- 4. The Docker daemon streamed that output to the Docker client, which sent it to your terminal.

To try something more ambitious, you can run an Ubuntu container with:

\$ docker run -it ubuntu bash

Share images, automate workflows, and more with a free Docker ID: https://cloud.docker.com/

For more examples and ideas, visit:
 https://docs.docker.com/engine/userguide/

lfarul@lfarul:~/Pulpit\$

Instalacja Jenkinsa

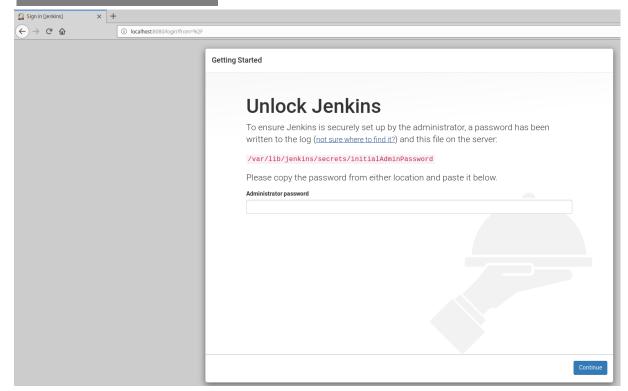
```
lfarul@lfarul:~/Pulpit$ sudo apt-get install jenkins
Czytanie list pakietów... Gotowe
Budowanie drzewa zależności
Odczyt informacji o stanie... Gotowe
The following additional packages will be installed:
 daemon
Zostaną zainstalowane następujące NOWE pakiety:
 daemon jenkins
0 aktualizowanych, 2 nowo instalowanych, 0 usuwanych i 0 nieaktualizowanych.
Konieczne pobranie 73,7 MB archiwów.
Po tej operacji zostanie dodatkowo użyte 76,0 MB miejsca na dysku.
Kontynuować? [T/n] t
Pobieranie:1 http://pl.archive.ubuntu.com/ubuntu artful/universe amd64 daemon amd64 0.6.4-1 [98,2 kB]
Pobieranie:2 https://pkg.jenkins.io/debian-stable binary/ jenkins 2.138.1 [73,6 MB]
Pobrano 73,7 MB w 2min 4s (592 kB/s)
Wybieranie wcześniej niewybranego pakietu daemon.
(Odczytywanie bazy danych ... 219237 plików i katalogów obecnie zainstalowanych.)
Przygotowywanie do rozpakowania pakietu .../daemon_0.6.4-1_amd64.deb ...
Rozpakowywanie pakietu daemon (0.6.4-1) ...
Wybieranie wcześniej niewybranego pakietu jenkins.
Przygotowywanie do rozpakowania pakietu .../jenkins_2.138.1_all.deb ...
Rozpakowywanie pakietu jenkins (2.138.1) ..
Przetwarzanie wyzwalaczy pakietu ureadahead (0.100.0-20)...
Przetwarzanie wyzwalaczy pakietu systemd (234-2ubuntu12.4)...
Przetwarzanie wyzwalaczy pakietu man-db (2.7.6.1-2)...
Konfigurowanie pakietu daemon (0.6.4-1) ...
Konfigurowanie pakietu jenkins (2.138.1) ...
Przetwarzanie wyzwalaczy pakietu systemd (234-2ubuntu12.4)...
Przetwarzanie wyzwalaczy pakietu ureadahead (0.100.0-20)...
lfarul@lfarul:~/Pulpit$
```

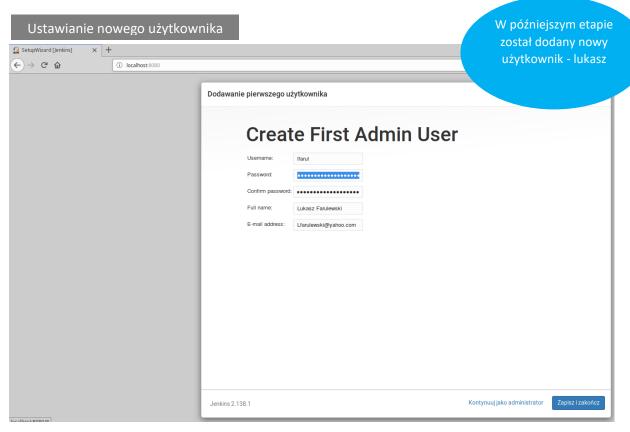
Konfiguracja firewalla

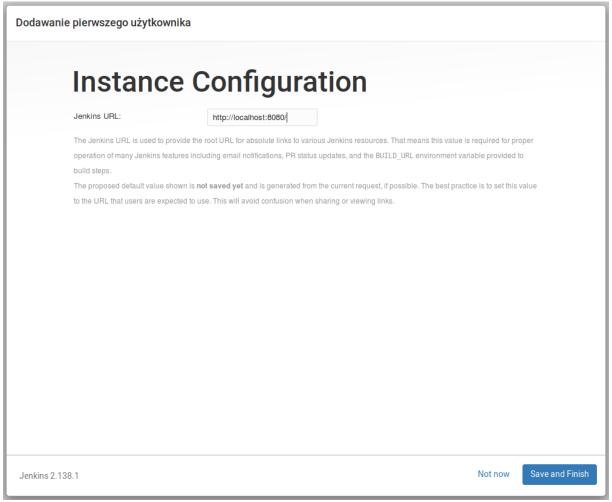
```
lfarul@lfarul:~/Pulpit$ sudo ufw allow 8080
Zaktualizowano reguły
Zaktualizowano reguły (v6)
lfarul@lfarul:~/Pulpit$ sudo ufw status
Stan: nieaktywny
lfarul@lfarul:~/Pulpit$ sudo ufw allow OpenSSH
ERROR: Nie mogę znaleźć profilu pasującego do 'OpenSSH'
lfarul@lfarul:~/Pulpit$ sudo apt-get install ssh
```

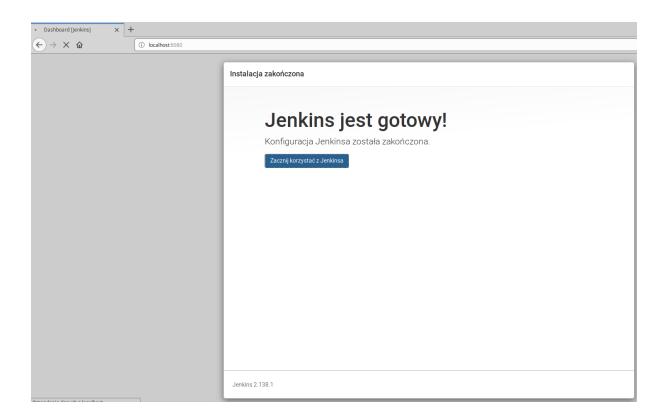
```
lfarul@lfarul:~/Pulpit$ sudo ufw enable
Zapora jest aktywowana i włączana podczas startu systemu
lfarul@lfarul:~/Pulpit$ sudo ufw status
Stan: aktywny
Do
                           Działanie
                                       Z
8080
                           ALLOW
                                       Anywhere
OpenSSH
                           ALLOW
                                       Anywhere
                          ALLOW
8080 (v6)
                                       Anywhere (v6)
OpenSSH (v6)
                           ALLOW
                                       Anywhere (v6)
lfarul@lfarul:~/Pulpit$ sudo cat /var/lib/jenkins/secrets/initialAdminPassword
e70f69fe0d3a41f0b03d866ae3efc952
lfarul@lfarul:~/Pulpit$
```

Ustawianie Jenkinsa

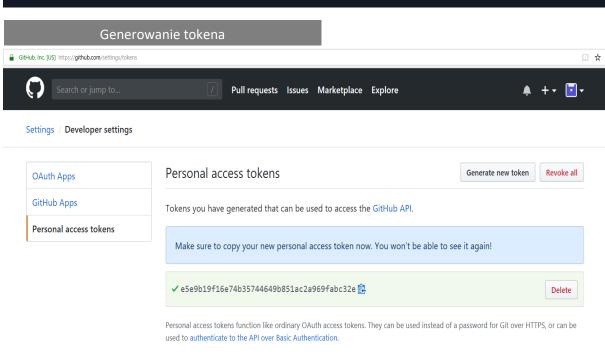

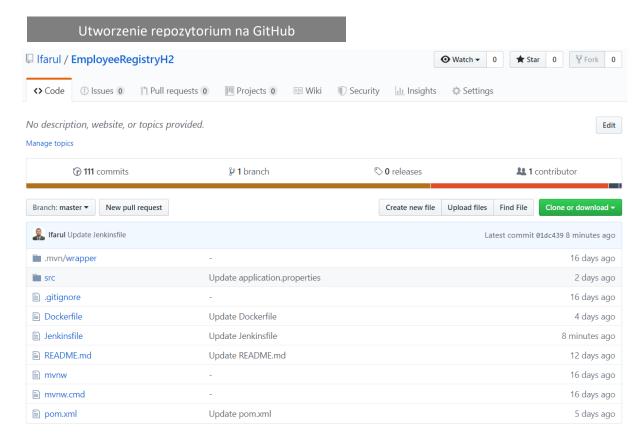

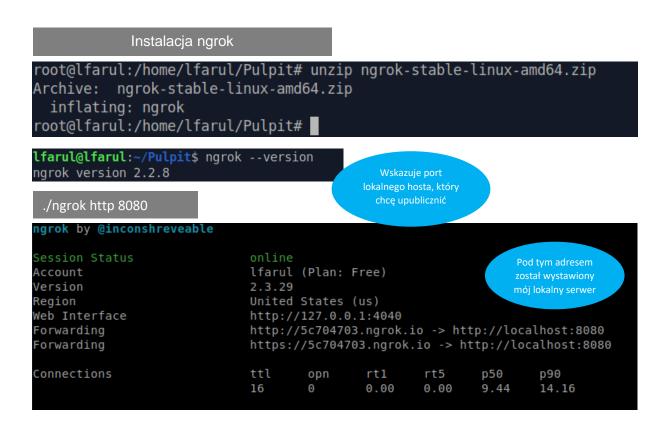
Dodawanie użytkownika Jenkinsa do Dockera

lfarul@lfarul:~/Pulpit\$ sudo usermod -aG docker jenkins
lfarul@lfarul:~/Pulpit\$ grep docker /etc/group
docker:x:129:lfarul,jenkins
lfarul@lfarul:~/Pulpit\$ ■

W celu komunikacji Jenkinsa oraz GitHub należy stworzyć adres publiczny oraz tunel dla hosta 8080 na którym pracuje Jenkins. Ngrok wygeneruje publiczny adres hosta który będzie przesyłał żądania do lokalnego API.

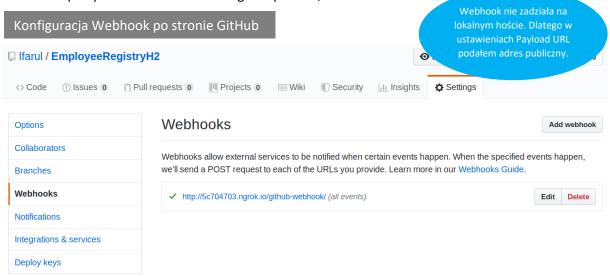

! Jeżeli użytkownik nie ma założonego płatnego konta ngrok, sesja utworzonego publicznego tunelu kończy się po 7 godzinach.

Po ustawieniu publicznego tunelu **ngrok** dla lokalnego hosta 8080, komunikacja między Jenkinsem i GitHubem umożliwia automatyzację procesu budowania i testowania aplikacji po każdej zmianie i komicie w GitHubie

Teraz Jenkins i GitHub widzą się i mogą ze sobą rozmawiać. Jenkins może po każdym trigerze (np. commit lub push) pobrać apilkację z repozytorium GitHub i zgodnie z plikiem konfiguracyjnym Jenkinsfile przeprowadzić określone stage – np. build, run.

Jenkinsfile

```
pipeline {
2
     agent any
3
     stages {
4
5
       /*stage ("Checkout") {
6
       steps {
7
         echo "Checking out...."
          git credentialsId: 'git-creds', url: 'https://github.com/lfarul/EmployeeRegistryH2'
8
9
10
     }
11
12
        // Kompiluje plik
        stage("Compile / Build") {
13
14
           echo "Compiling / Building..."
15
            sh 'mvn compile'
17
         }
18
        }
19
20
        // Przeprowadzam testy jednostkowe
        stage("JUnit Test") {
21
22
         steps {
           echo "JUnit testing..."
23
           sh 'mvn test'
24
25
         }
        }
26
```

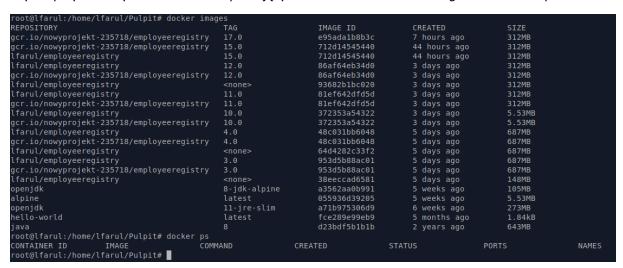
"Checkout" – pobranie aplikacji z repozytorium GitHub. W tym przypadku polecenie zostało wykomentowane, ponieważ Checkout został skonfigurowany deklaratywnie w GUI Jenkinsa.

> Kompilacja oraz testy jednostkowe. Jeżeli podczas budowy projektu zostaną wykryte błędy, to już na tym etapie zakończy się pipeline.

```
28
        // Pakuje aplikacje do pliku .jar
29
        stage("Package") {
                                         Tutaj maven pakuje aplikację do
30
         steps {
           echo "Packaging..."
31
                                         pliku jar.
           sh 'mvn package'
32
33
         }
34
         }
35
                                                                Aplikację można także spakować do
36
                                                                 pliku jar i następnie uruchomić bez
37
        // Uruchamiam aplikację Jenkinsem z wykorzystaniem mavena
        stage("Mvn Package & Run") {
                                                                 pakowania jej do kontenera.
39
          steps {
40
           echo "Packaging and Running...."
41
           sh 'mvn package && java -jar target/thymeleaf-demo-0.0.1-SNAPSHOT.jar'
42
           }
43
44
         */
45
                                                        Buduję obraz dockerowy aplikacji
        // Buduje obraz Dockera dla Docker Registry
46
                                                        dla Docker Hub.
        stage("Build Docker image for Docker Hub"){
47
48
         steps{
           echo "Building Docker image for Docker Registry..."
           // lfarul to mój username na dockerhub i musi być w nazwie image / nazwa obrazu : wersja obrazu
           sh 'docker build -t lfarul/employeeregistry:17.0 .'
53
54
        // Robie push obrazu Dockera na chmure Dockera
56
        stage("Push Docker image to Docker Registry"){
57
          steps{
58
           echo "Pushing Docker image to Docker Registry..."
59
           withCredentials([string(credentialsId: 'docker-pwd', variable: 'dockerHubPwd')]) {
60
             sh "docker login -u lfarul -p ${dockerHubPwd}"
                                                            Obraz zostaje "wypchnięty" na
61
           }
           sh 'docker push lfarul/employeeregistry:17.0'
                                                            Docker Hub. Tutaj poza poleceniem
          }
                                                            docker push należało użyć specjalne
64
        }
                                                            credentiale wygenerowane w
                                                            Snippet Generator w GIU Jenkinsa.
66
           // Buduje obraz Dockera dla Google Cloud
                                                                   Buduję obraz dockerowy aplikacji
67
           stage("Build Docker image for Google Cloud"){
                                                                   dla Google Cloud Registry.
68
             steps{
               echo "Building Docker image for Google Cloud..."
69
70
               sh 'docker build -t gcr.io/nowyprojekt-235718/employeeregistry:17.0 .'
71
             }
72
           }
73
           // Uruchamiam aplikację w kontenerze na zmapowanym porcie 8282
75
            stage("Run Docker container"){
76
             steps{
77
               echo "Running Docker container"
78
               sh 'docker run -d -p 8282:9000 lfarul/employeeregistry:17.0'
79
             }
80
           }
                               Uruchamiam aplikację na serwerze
81
                               na porcie 8282.
82
```


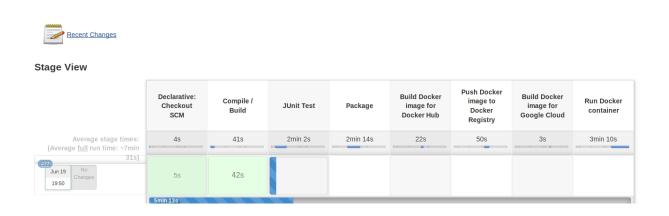
Wykaz przykładowych obrazów oraz pracujących kontenerów: docker images oraz docker ps.

Jak widać obecnie nie pracuje żaden kontener.

Uruchomienie aplikacji – employeeregistry:18.0 – Zmiana w pliku konfiguracyjnym Jenkinsfile wyzwala pipeline i uruchamia proces CI/CD.

Pipeline EmployeeRegistryH2

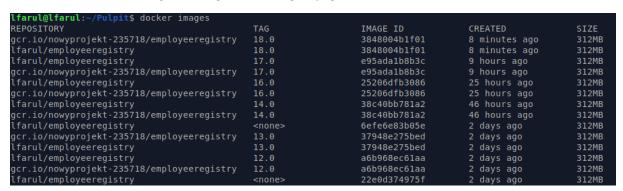
Stage View

Po zakończeniu procesu powinien zostać utworzony nowy obraz aplikacji w wersji: 18.0 a taże na porcie 8282 powinna zostać uruchomiona aplikacja.

\$ docker images

Zostały zbudowane dwa nowe obrazy, każdy o innej konwencji nazewniczej – jeden przeznaczony do Docker Hub (Ifarul) a drugi do Google Cloud Registry (gcr.io)

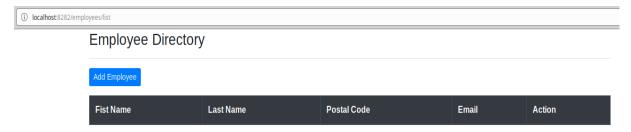

\$ docker ps

Został także uruchomiony kontener z aplikacją w wersji: 18.0.

Na porcie 8282 została uruchomiona aplikacja webowa.

Employee Directory

Save Employee

Lukasz

Farulewski

85-796

lukasz@yahoo.com

Save

Back to Employees List

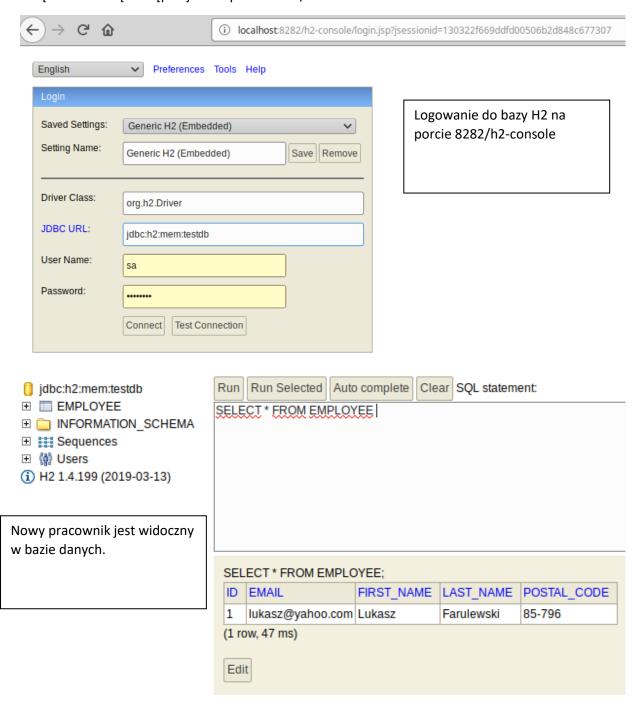
Dodaje nowego pracownika do bazy danych w formularzu aplikacji webowej.

Employee Directory

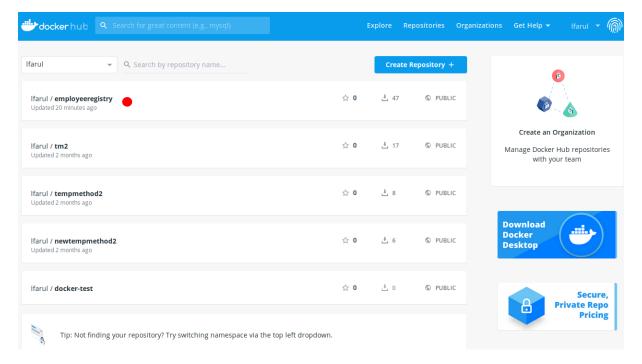
Add Employee

Fist Name	Last Name	Postal Code	Email	Action
Lukasz	Farulewski	85-796	lukasz@yahoo.com	Update Delete

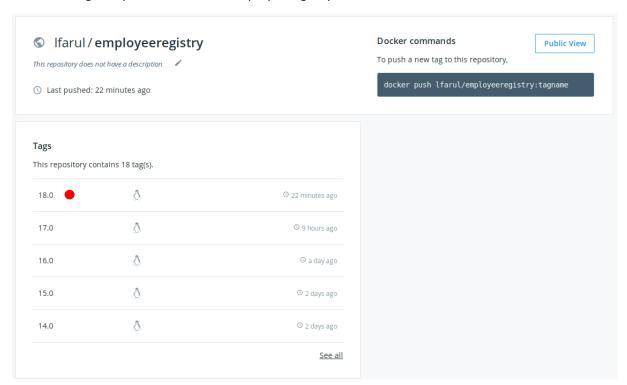
Połączenie z bazą dostępne jest na porcie 8282/h2-console

Obraz aplikacji znajduje się na chmurze Dockera – Docker Hub.

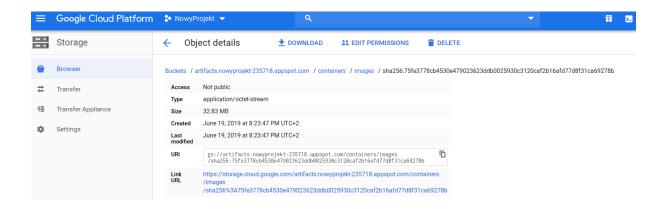

Widok szczególowy dla obrazu lfaul/employeeregistry.

Umieszczanie dockerowego obrazu aplikacji na chmurze Google.

```
lfarul@lfarul:~/Pulpit$ docker push gcr.io/nowyprojekt-235718/employeeregistry:18.0
The push refers to repository [gcr.io/nowyprojekt-235718/employeeregistry]
85c136c86607: Pushed
5ddd7da5e509: Layer already exists
1654ace8426e: Layer already exists
b61c7ac22d6e: Layer already exists
f5d98c1f9470: Layer already exists
270b3f9af07e: Layer already exists
6270adb5794c: Layer already exists
18.0: digest: sha256:432f052b4e67ada49471c4a71614ac0d8786528b35b083842a295bce00c335e7 size: 1784
lfarul@lfarul:~/Pulpit$ ■
```


Podsumowanie i wnioski

Projekt bardzo ciekawy ale i wymagający, integrujący kilka istotnych technologii, takich jak VM, Jenkins, Docker, GitHub, Tomcat oraz bazę danych H2.

Z punktu widzenia poprawności działania projektu należy wyróżnić konfigurację, zarówno po stronie aplikacji – POM.xml, bazy danych – application.properties, jak i po stronie serwera Jenkins – Jenkinsfile oraz Dockera – Dockerfile.

Należy pamiętać, aby porty na jakich pracują serwery nie nakładały się na siebie i zostały odpowiednio wcześniej przekierowane na inne wolne porty.

Bardzo ważne jest także wersjonowanie, szczególnie po stronie obrazu aplikacji jaki się buduje w Dockerfile, jak i po stronie kompilacji. Wersje JDK oraz JRE powinny być spójne po obu stronach, w przeciwnym razie nie uda się uruchomić aplikacji w kontenerze. W tym celu należy sprawdzić w pliku konfiguracyjnym aplikacji – POM.xml jakiej wersji został określony kompilator, w Dockerfile jakiej wersji obraz zostaje zbudowany (FROM) oraz jakiej wersji maven oraz Java jest zainstalowana w naszym środowisku, w tym przypadku na Ubuntu na VM.

Konfiguracja pliku Jenkinsfile w dużym stopniu wynika z tego w jaki sposób przeprowadza się poszczególne stage w terminalu, kiedy nie ma dostępu do serwerów automatyzujących. Np. projekt maven buduje się poprzez 'mvn compile', testuje się poleceniem 'mvn test' a pakuje do pliku .jar poprzez 'mvn package'. Dotyczy to także budowania oraz uruchamiania dockerowych obrazów – 'docker build -t Ifarul/employeeregistry:17.0 .' oraz 'docker push Ifarul/employeeregistry:17.0' czy 'docker run -d -p 8282:9000 Ifarul/employeeregistry:17.0'.

Aby jednak umieścić dockerowy obraz aplikacji na Docker Hub, Jenkins musi posiadać specjalne credentiale w celu uwierzytelnienia, w przeciwnym razie nie będzie miał dostępu do Docker Hub. Takie credentiale generuje się w GUI Jenkinsa w Pipeline Syntax – Snippet Generator.

Budując obraz dockerowy należy zwrócić uwagę na jakie repozytorium jest przeznaczone. Konwencja nazewnicza jest inna dla Docker Hub oraz Google Cloud Registry.